

Vedrørende risikoen for returnees i Syrien

DRC Dansk Flygtningehjælp følger løbende udviklingen i sikkerheds- og menneskerettighedssituationen i Syrien, samt Flygtningenævnets vurdering heraf i sager omhandlende personer, der er flygtet fra Syrien. DRC Dansk Flygtningehjælp skal særligt med henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 14. september 2021 samt de seneste baggrundsoplysninger opfordre Flygtningenævnet til at ændre praksis, således at risikoen for personer, der vender tilbage til Syrien (herefter returnees), anerkendes og fører til asyl/fortsat beskyttelse i Danmark.

I september 2021 afsagde den Europæiske Menneskerettighedsdomstol dom i en sag vedrørende en gruppe syriske asylansøgere, der skulle udsendes fra Rusland til Syrien.¹ Domstolen fandt, at en udsendelse til Syrien ville udgøre en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 2 (retten til liv) og art. 3 (forbuddet mod tortur), idet de pågældende risikerede at blive udsat for overgreb fra de syriske myndigheders side som følge af deres risikoprofiler, herunder som værende returnees.

Flygtningenævnets Koordinationsudvalg drøftede dommen på et møde den 28. oktober 2021, men fandt ikke, at der med dommen var taget stilling til, at enhver tvangsmæssig udsendelse til alle dele af Syrien ville udgøre en krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, men understregede vigtigheden af fortsat anvendelse af forsigtighedsprincippet som tidligere formuleret af Koordinationsudvalget:

”De syriske myndigheders vurdering af, hvilke borgere der udgør en sikkerhedstrussel, er præget af vilkårlighed og uforudsigelighed, hvorfor der kan være god grund til at udvise forsigtighed ved bedømmelsen og lade en eventuel rimelig begrundet tvivl komme en ansøger/klager til gode.”

I vedhæftede artikel, som forventes publiceret i tidsskriftet *”EU & Menneskeret”* ultimo juni 2022², foretages en juridisk analyse af dommens præmisser sammenholdt med Flygtningenævnets fortolkning af dommen og dansk asylpraksis. I artiklen konkluderes det bl.a., at Flygtningenævnets vurdering af risikoen for generaliseret, vilkårlig vold for civile er i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols vurdering. Der findes således ikke grundlag for at kritisere Flygtningenævnets aktuelle praksis vedrørende nægtelse af forlængelse og inddragelse af syriske flygtninges opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3 for så vidt angår vurderingen af, om der i Damaskusområdet fortsat er en særlig alvorlig situation præget af vilkårlig voldsudøvelse og overgreb på civile, hvorved alle vil være i risiko for overgreb.

Der rejses i artiklen dog en kritik af Flygtningenævnets vurdering af risikoen for individuel forfølgelse for returnees. Som beskrevet i artiklen er det centrale, at de syriske myndigheder ofte mistænker returnees for at være i opposition til myndighederne med alvorlig risiko for forfølgelse som konsekvens. Her er

¹ M.D. and others v. Russia, no. 71321/17. Judgement, 14 September 2021.

² Artiklen udkommer i den kommende udgave af EU-ret og Menneskeret (2022-2) i slutningen af juni. **Da tidsskriftet ikke er udkommet endnu, må artiklen ikke deles. Vedhæftede version er endeligt godkendt.**

konklusionen i artiklen klar: Domstolen fremhæver i M.D. and others v. Russia dét at være returnee som en selvstændig risikoprofil – og tilmed den vigtigste – og ikke blot et element i en akkumuleret risiko, som ellers afspejlet i Flygtningenævnets praksis på området. Der henvises i den forbindelse til dommens præmis 110, hvori klagerne fremhæves som værende i særlig risiko for forfølgelse alene med henvisning til deres profil som returnees.

Udlændingestyrelsen har i maj 2022 udgivet en ny rapport omhandlende situationen for returnees i Syrien.³ Det fremgår heraf, at der ikke er et overordnet mønster for behandlingen af syriske returnees⁴, og at risikoen for at blive udsat for forfølgelse ved en tilbagevenden i høj grad afhænger af den enkelte myndighedsperson ved et checkpoint eller på det lokale kontor hos sikkerhedstjenesten.⁵ Det fremhæves, at forekomsten og systematikken i disse overgreb er uklare, idet de syriske myndigheder ikke tillader internationale organisationer at monitorere situationen for returnees⁶, men at der er flere eksempler på, at returnees har fået problemer med de syriske myndigheder ved en tilbagevenden - også i de tilfælde, hvor der er blevet meddelt en sikkerhedsgodkendelse forinden.⁷ Det fremgår, at der på trods af den manglende mulighed for systematisk monitorering af situationen for returnees, er flere organisationer, som bekræfter, at de syriske myndigheder fortsat arresterer, frihedsberøver, afhører, torturerer, dræber, afpresser penge og stiller returnees for en domstol ved en tilbagevenden til Syrien.⁸ Udlændingestyrelsen har under udarbejdelse af rapporten interviewet en menneskerettighedsorganisation, som oplyser, at ingen har en komplet viden om, hvad der sker med returnees ved en tilbagevenden til Syrien.⁹ Organisationen er helt sikker på, at der sker alvorlige overgreb mod returnees, og nævner flere eksempler herpå, men fremhæver, at det ikke er muligt at kende til det præcise omfang som følge af den manglende tilladelse til monitorering.¹⁰

Dette ligger i tråd med billedet, som tegnes af Amnesty International og Human Rights Watch, i deres rapporter fra henholdsvis september 2021¹¹ og oktober 2021¹², hvor det igennem interviews med tilbagevendte syrere dokumenteres, at mange bliver udsat for alvorlige og vilkårlige menneskerettighedskrænkelser ved en tilbagevenden til Syrien uden at have en forudgående individuel konflikt med de syriske myndigheder.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at dommen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol sammenholdt med Udlændingestyrelsens seneste rapport om situation for returnees og andre nyere rapporter om samme emne, samt Flygtningenævnets forsigtighedsprincip bør føre til, at det anerkendes, at man alene med henvisning til at være returnee i Syrien har en velbegrundet frygt for forfølgelse pga. sine politiske eller af andre tillagte politiske anskuelser, hvorfor der bør meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1.

Venlig hilsen

Eva Singer
Asylchef

³ Danish Immigration Service. Syria: Treatment upon return. May 2022

⁴ Ibid. P. 1, 15-16 og 22

⁵ Ibid. P. 1 og 13-14

⁶ Ibid. P. 1, 5-6 og 15

⁷ Ibid. P. 8

⁸ Ibid. P. 14

⁹ Ibid. P. 15 og 22

¹⁰ Ibid. P. 22

¹¹ AI – Amnesty International: “You’re going to your death”; Violations against Syrian refugees returning to Syria, September 2021
<https://www.ecoi.net/en/file/local/2059754/MDE2445832021ENGLISH.pdf>

¹² HRW – Human Rights Watch: “Our Lives Are Like Death”; Syrian Refugee Returns from Lebanon and Jordan, 20 October 2021
https://www.ecoi.net/en/file/local/2062564/syria1021_web.pdf

